

İSTANBUL , DRAMAN

MD 68

DRAĞMAN YUNUS BEY MEDRESESİ

TB (3-44)

TE (3-45)

TM (3-46)

AKF. SY. 147.

~~Yahya Efendi~~

BOĞAZICI ÜNİVERSİTESİ

REKTÖRLÜK

Dragman Yunus.

Teskerelerde "medrese" olarak ^{nella binlikte} ~~temin~~ ~~lanon~~ ~~fabrik~~ ~~askında~~
mekteb yada dâr-ül-kurra olduğu anlaşılan Tercüman
Yunus "medresesi" hare planlı, tek kubbeli bir yapıdır.
Kare nin bir kenarı 9.60 m, duvar kalınlığı 1.10 sm dir.
7.40 m. Çapındaki kubbe beden duvarlarına üzerine
pandantiflerle oturulmuş, selizyon köşeli bir kasnak
ile cemburlenmiştir. ^{kubbe kasnağı ile} ~~Yapının~~ ~~sahel~~ ~~cephesi~~ ~~iki~~ kesme
taş, ^{üç} ~~iki~~ cephesi moloz taştı. Kubbe örtüsü kurusun
kılıdidi swade. Önündeki Kafes. önündeki revak,
çölmüş, ~~bu~~ revakın yerini son yıllarda hafif bir
bu ~~tasım~~ yapı almıştır.

Ayrıca = Ist. Ans. C. 8. ss. 4540-4542 bk.
(Cami derfunda = CM 108)

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ

REKTÖRLÜK

1729 (1142 H.) Balat Yangını

Tercüman Yunus Bey camii ve
zaviyesi yanmıştır.

Cezar, s. 354

Tercüman Yunus camii bahçesinde
Kabakulak Mustafa Ağa medresesi
yanmıştır.

Cezar, s. 353

DIRAĞMAN HAMAMI — Halk ağzında «Titab Hamamı» adı ile de anıla gelmiştir; bir mânâsı olmayan «Titab» adının «Tahtı âb» (Su tahtı) isminden bozma olduğunu tahmin ediyoruz; Evliyâ Çelebi İstanbul hamamları cedvelinde Dırağman Hamamını kaydettikten sonra bir de «Tahtîâb Hamamı» kaydediyor; Evliya Çelebide iki ayrı hamam gibi görülen bu hamamların aynı hamam olduğunu zan ediyoruz.

Dırağman Hamamı Dırağman Caddesi üzerinde, bu cadde ile Senâ Yokuşunun kavuşak noktasına yakın bir yerde idi; mühendis Necib Beyin İstanbul Rehberinin İstanbul cihetinin birinci paftasında işler hamamlar arasında gösterilmiştir; semtin eski sâkinlerinin rivâyetine göre 1918-1919 arasındaki yangında yanmıştır; 1966 eylülünde yeri arsa olarak duruyordu.

DIRAĞMAN TEKKESİ — Âyin günü çarşamba olan bir Sünbülî Dergâhı idi; Dırağman Camiinin avlusu yanında yapılmış olup banisi bu camide cuma şeyhi (vâizi) olan Nureddinzâde Şeyh Mustafa Muslahaddin Efendidir; hicrî 1004 (M. 1595-1596) da vefât etmiş, camiin haziresinde camiin bânisinin yanına defnedilmiştir (B.: Dırağman Camii). Aşağıdaki mâlûmâtî Hadikatül Cevâmiden alıyoruz:

«Mustafa Muslahaddin Efendinin yerine dâmâdı Hâfız Ömer Fânî Efendi şeyh oldu; bu Ömer Efendi Eğri Seferinde ordu şeyhi olmuştu, sefer dönüşü hünkâr şeyhi oldu, Ayasofya vâizi iken 1034 (M. 1624-1625) de vefât etti ve Mustafa Efendinin yanına defnedildi.

«Ömer Fânî Efendinin yerine oğlu İbrahim Efendi, onun yerine de oğlu sagir (çocuk) Mahmud Çelebi; Dırağman Tekkesine şeyh oldular. Mahmud Çelebi de 1054 (M. 1644) de vefât edince Kayserili Nefesanbarı Osman Efendi Dırağman şeyhi oldu.

«Osman Efendi Abazaşeyhi diye meşhur Seyyid Abdürrahim Bayrâminin zâkirbaşısı ve dervişî idi; şeyh idam edildiğinde Şeyh Abdülahad Nuri Efendiden tekmilî tarik etmiş ve nâillî hilâfet olmuşdur (B.: Abdürrahim Efendi, Kayserili Sarıbazâde, cild 1, sayfa 153; Abdülahad Nuri Efendi, cild 1, sayfa 56). Osman Efendinin vefâtına Şeyh Nazmi Efendinin tarih mısrasıdır:

«Vâh uçdu bülbülî tevhid cennet bezmine»

1095 (1683-1684)

«İlâhilerinden şu hüseyinî ilâhisi çok yaygındır:

Ziyâlar verdi nûriyle diltü câna seher zikri

«Osman Efendinin yerine Dırağman Tekkesine İsâ Mahvi Efendi şeyh olmuşdur, Süleymaniye Camii vâizi iken hacca gitmiş ve Şama vardığında Kadir Gecesi vefât etmiştir; yerine oğlu Mehmed Sâlih Efendi şeyh oldu, 1173 (M. 1759-1760) da Süleymaniye vâizi iken vefât etti ve Dırağman Camii haziresine mustakil bir ahşab türbeye defnedildi.

«Dırağman Tekkesi 1142 senesi muharremindeki (1729) Balat Yangınında yandı (B.: Balat Yangınları, cild 4, sayfa 1976); devrin pâdişahı Üçüncü Sultan Ahmedin emriyle tâmir edildi; hattat olan bu pâdişah celi hat ile tamir tarihini bizzat yazarak bu tarih levhası tekkenin tevhidhâne kapusu üstüne kondu.

«Üçüncü Sultan Mustafa babasının el yazısı ile bir levhannın bulunduğu bu tekkenin tâmire muhtaç olduğunu öğrenince Dırağman Tekkesini yeniden yaptırdı, bu arada Dırağman Camii ile şeyhlerin meşrûta ikaametgâhını tâmir ettirdi; ve babasının levhasını tekkenin bu binasında tekke kapusu üstüne koydurttu; Mustakimzâde Süleyman Sâdeddin Efendi «Tecdidî Hankah» (1173 = 1764-1765) lâfzını tekkenin bu yeni binasına tarihi düşürmüştür.

«Mehmed Sâlih Efendinin yerine dâmâdı Hâfız Mehmed Emin Efendi şeyh oldu, 1184 (1770-1771) de vefâtında oğlu Mehmed Sâlih şeyh oldu; 1187 (1773-1774) de onun da vefâtı ile Bakırköylü Ahmed Efendi şeyh oldu; Ahmed Efendi de 1197 (1782-1783) de vefât ederek oğlu Mustafa Efendi şeyh oldu» (Hadikatül Cevâmî, cild 1, sayfa 113).

Kare plânlı ve bir kubbe ile örtülmüş kâgir bir yapı olan Dırağman Tekkesi bir ara mahalle mektebi olarak kullanılmıştır. Bu satırların yazıldığı sırada «Cihan Güreş ve Halter Kulübü» bulunmakta idi. Bir avlu içinde olup sokaktan bu avluya on basamak taş merdivenle çıkılır.

Tekkenin şeyhlerine meşrûta ahşab ev de durmasında olup Dırağman Camii Sokağı ile Tercüman Yunus Sokağı kavşağındadır ve yine mesken olarak kullanılmaktadır (ekim 1966).